

Posudek bakalářské práce Lucie Hlavové

Francouzské výpůjčky v moderní italštině

(FF JU České Budějovice, 2011)

Cílem práce Lucie Hlavové je prozkoumat četnost a charakter výpůjček z francouzštiny v italském lexiku, přičemž si jako výzkumný vzorek vybírá výpůjčky, u nichž je první atestace datována v rozmezí let 1900-1910 a 1980-1990. Výběr dvou odlišných časových úseků pak umožní diplomantce učinit závěry týkající se četnosti výpůjček daných období.

V úvodních kapitolách se diplomantka věnuje obecně jevu přejímání slov z cizích jazyků, na základě sekundární literatury definuje pojem výpůjčka, rozlišuje mezi výpůjčkami přizpůsobenými, nepřizpůsobenými, rozebírá pojem kalk a zmiňuje i velmi sporné dělení (terminologie je puristicky motivovaná) na tzv. *prestiti di necessità* a *prestiti di lusso*. Relevantně je zařazena kapitola o socio-historických charakteristikách italské společnosti ve zkoumaných obdobích.

Tato úvodní část je dobře zpracovaná. Vytýkám nedůsledné uvádění bibliografie: např. na str. 14 se hovoří o díle autora I. Klajna, které pak v bibliografii nenacházíme, autor Maurizio Dardano je v bibliografii veden pod vlastním jménem. Na str. 17 podivná formulace: „mluvčí vezme motivovanost“??

Pro vlastní výzkum pak diplomantka použila slovníku Sabatini-Coletti a pomocí kombinace filtrů vyexcerpovala slova označená jako původem francouzská. Postrádám přesnější popis toho, jak fungují filtry AMBITI a ETIMOLOGIA. Počet výpůjček potvrdil původní předpoklad, že na počátku století bylo absolutní číslo atestovaných výpůjček z francouzštiny vyšší, než v letech 1980-1990. Bylo by zajímavé doplnit absolutní čísla čísly relativními – tzn. poměr výpůjček z velkých jazyků navzájem ve zkoumaných obdobích. Je chvályhodné, že se diplomantka zamýšlí i nad způsobem excerpcce dat – další důležitý faktor, který může relativizovat absolutní počty slov.

Těžiště práce pak spočívá v porovnání četnosti úzu adaptovaných a neadaptovaných variant výpůjček v elektronických korpusech. Zde se ukazuje, že až na jednu výjimku je neadaptovaná varianta užívanější, než varianta adaptovaná. Zde je třeba učinit jednu důležitou poznámku. Diplomantka hovoří o adaptaci fonetické, ale zkoumá v podstatě jen adaptaci ortografickou (která může odrážet i adaptace morfológicko-fonetické). Např. výrazy *godet* a *godè* mají totožnou výslovnost, ať už se píše jakkoli, rovněž *gros* a *grò* či *relais* a *relè*. Fonetická adaptace se totiž neomezuje pouze na pravopis. Zajímavé by bylo zjistit, jak se v italštině adaptují francouzské fonémy, kterými italština nedisponuje, např. [y, œ, ø] nebo nosové vokály.

Kapitolu 4 diplomantka nazývá „Vzorek z vybraného sémantického pole a období“, zcela postrádám informace o sémantickém poli. Přínosné by bylo zhodnotit, kterých oblastí (řekněme spíše reálného světa než vyloženě sémantického pole) se výpůjčky z francouzštiny v obou srovnávaných obdobích týkaly.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 7. června 2011.

PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

